

ANE PIKAZA

HÉCTOR ALTERIO



NORA

UNA PELÍCULA DE LARA IZAGIRRE



UNA PRODUCCIÓN DE GARIZA FILMS, TANDEM FILMS Y LA FIDÈLE PRODUCTION

ANE PIKAZA, HÉCTOR ALTERIO, NAIARA CARMONA, RAMON BAREA, KLARA BADIOLA, LOLI ASTOREKA, IÑIGO ARANBARRI, ITZIAR ITUÑO, JOSEBA USABIAGA, KEPA ERRASTI, PEIO BERTERRETCHÉ, AIA KRUSE, JUNE ISASI, PAUL CORREA Y CATHERINE DOMAIN.



Fitxa teknikoa

NORA
Euskal Herria | 2020 | 1 h 40

Zuzendaria
Lara Izagirre

Zuzendaria
Lara Izagirre

Irudia
Gaizca Bourgeaud

Soinua
Jean Minondo

Muntaketa
Ibai Elortza

Musika
Paula Olaz, Pascal Gaigne

Jatorrizko kantuak
Izaro

Formatua
1.33, numérique, couleur

- Aktoreak
- Ane Pikaza : **Nora** •
 - Héctor Alterio : **Nicolás**, “Aitita”, **Noraren aitona argentinarra** •
 - Ramón Barea : **Javi**, “aita”, **Noraren aita** •
 - Klara Badiola : **Loli**, “ama”, **Noraren ama** •
 - Naiara Carmona : **Meri**, **Noraren adiskide hoberena** •
 - Kepa Errasti : **Jon**, **Noraren herriko ostatuko zerbitzaria** •
 - Loli Astoreka : **Mari-Feli**, etxalde eta baratzearen jabea •
 - Iñigo Aranbarri : **Joseba**, surf irakaslea •
 - Peio Berterretche : **Ximun**, **Noraren mutiko lagun ohia** •
 - Itziar Ituño : **gasolindegiko langilea** •
 - Joseba Usabiaga : **arrantzalea** •
 - Catherine Domain : **Catherine**, **Ulysse liburu dendako arduraduna** •

Sinopsia

Nora hogeita hamar urte inguruko gazte langabea da eta larriki gaixorik den bere aitona Nicolás argentinarrarengandik bizi da. Lekuko egunkariarentzat horoskopoa idatzi ohi du baina bere ametsa bidaia-idazle izatea da.

« Aitita » Nicolás hiltzean, Norak Dyane 6 auto zahar bat jasotzen oinordetzan eta oso gidari trebea ez bada ere, Euskal Herrian gairi noraezko road-trip batean abiatzen da... Bere buruari helburua finkatzen dio « aitita »-ren errautsak amama dagoen hilobira eramatea. Horretarako, Euskal Herria zeharkatu behar du, Ziburura heltzeko, Lapurdira. Bideak laster erakutsiko dio ez dela bidaiari izateko sortu baina libre ikasten izateko aitzakia dela.

Lara Izagirre, emazteei eta munduari buruzko emazte-begirada bat

Lara Izagirre Garizurieta Zornotzan (Euskal Herria) sortu zen, 1985ean. Euskal Herriko Unibertsitatean ikus-entzunezko komunikazioan diplomatu zen 2007an, eta ondotik New York Film Academy-n eta Kubako Escuela Internacional de Cine y Televisión zinema-eskolan segitu zituen ikasketak. Euskal Herrira bueltatu zenean Gariza Films sortu zuen eta 2010 eta 2014 bitartean, bost laburmetrai idatzi eta zuzendu zituen: *Bicycle Poem*, *Kea*, *Next Stop: Greenland*, *Sormenaren Bide* ezkutuak eta *Larroxa*. 2015ean estreinatu zuen bere lehen luzemetraia, *Un otoño sin Berlin*, Donostiako Zinemaldian hain zuzen ere. Hurrengo urtean, 2016an, Irene Escolar aktore nagusiak urteko emakume aktore berri onenaren Goya saria irabazi zuen.

Nora da Lara Izagirreren bigarren film luzea. Zuzendaria 2017an hasi zen film hau idazten. Lehen-lehenik, maitasun istorio bati buruzkoa da gidoia, baina, azkenik, galdera existentzial bat duen emazte protagonista baten patuari buruzkoa. 2020an aurkeztu zuen filma, Donostiako Nazioarteko Zinemaldian.

Autoan!

Nora filmaren afixan filmeko heroia agertzen da, eta afixa honek Noraren bidaiaren buruzko argibideak ematen ditu. Nora neska izena da, segur. Eta, euskal gramatikan, adlatiboa da ere, hau da, leku baterako mugimendua adierazteko balizatzen den kasu marka *-(r)a* postposizioa).

- ① Filmaren izenburuaren bidez, zer asma edo irudika daiteke? Zure ustez, zergatik dago “R” letra alderantziz? Zergatik hautatu dute “NORA” bi moldetan idaztea, bata bestearen gainean eta zuri-beltzean?
- ② Nola interpretatzen duzu Noraren begiradaren norabidea afixan? Zer bidaia mota egiten du emazte gazteak?
- ③ Zergatik hautatu dute kolore urdina, eta urdinaren mailakatzea? Zer erran nahi du autoaren karrozeria kolore berekoa izateak?

Zinema gelan filma ikusi baino lehen: film-aurrerapena

↳ Film-aurrerapena ikusteko esteka:
www.youtube.com/watch?v=hRfxufd1oDg

- ① Aipa itzazu film-iragarkian entzuten diren hizkuntzak eta azentuak.
- ② Osa itzazue taldeak eta gara itzazue filmari buruzko zenbait hipotesi: pertsonaien nortasuna eta potreta morala, pertsonaien arteko harremana, bidaia eta espazioa.
- ③ Ahozko eta idatzizko ulermen- eta adierazpen-jarduerak:
 - Atzeman itzazu bidaiaren eta emozioen eremu lexikalari dagozkion hitzak eta erran-moldeak.
 - Osa itzazu honako esaldi hauek:
«*Niretzat garrantzitsuena ... da, zeren...*»
«*Orain bidaiatuko banu ..., ... (e)ra joango nintzateke, zeren...*»

Askatasun bila

Lara Izagirreren filma Estatu-Batuetan sortu den *road-movie* zinema-generoaren parte da. Bi filmek ederki irudikatzen dute generoaren bat-bateko agertzea: Arthur Penn-en *Bonnie and Clyde* (1967) eta Dennis Hopper-en *Easy Rider* (1969). Bi *road movie* haiek 1960ko hamarkadatik aitzina sumindu zen gazteria amerikarraren isla dira, sistema patriarkalaren eta Estatu Batuetako armadak Vietnamen egiten zuen gerlaren kontra jazarri zen gazteria haren isla hain zuzen. Bizi molde eta pentsamendu berri baten aitzindaria zen gazteria hura, eta haren helburua zen eredu kontserbadore zapaltzailearekin eta gogoa deuseztatzen zuen kontsumo gizarte berriarekin haustea. Nolabaiteko askatasuna berreskuratu nahi zuten gazteek. Generoa ezaugarritzen duen elementuetarik bat garraiobidea da, eta zehazki, autoa. Protagonistak bidaiatzeko beribila gidatzen du. Bidaian zehar, atsedendia, geldialdiak eta hasieran pentsatu ibilbidearekin bat ez datozen itzulunguruak gerta daitezke. Saihesbide horiei esker pertsonaia nagusiak topaketak egiten ditu, abenturak bizi ditu eta aldatzen da. Azkenik, bidaia fisikoaz gain, barne-bidaia egiten du protagonistak. Pertsonaia nagusia gehienetan norbere buruaren bila dabil. Norak ez du amaren bizi bera nahi, hau da, ezkondu eta familia bat sortzea. Hark bidaiatu eta libre izan nahi du. Orduan ulertzen da filmaren alderdi feminista.

Izaroren kontzertua: geldialdi musikal arina, oztopoz beteriko ibilbidean

Norak bidaian zenbait makur pairaturik ere, memento arinagoak bizitzen ditu. Hauetarik bat, Lekeitioko Talako tabernan denean, Izaroren kontzertuaz gozatzeko.

Norarentzat kontzertu denbora oxigeno-burbuila bat da eta jendearengana joateko parada egokia du. Tabernan sartzean, Norak irriñoa du ezpainetan. Kontzertuak, musikak eta dantzatzen duten pertsonak berehala alaitzen dute. Izarok eta bere musikariek jotzen dituzten musika eta abestiak diegetikoak dira, hots, filmeko pertsonaiek entzuten duten musika da. Nora kantua bereziki filmerako sortu zuen Izarok. Kantatu baino lehentxeago, Izarok Nora abestia eskainiko du “Iparraren atzetik erdi galduta dabilen horrentzat”. Kantua, orduan, guztiz bat dator protagonistaren egoera emozionalarekin.

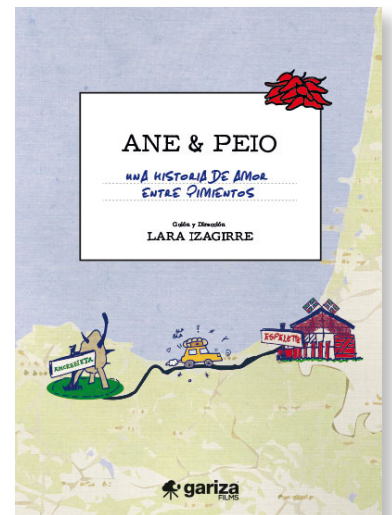
Kantuaren klip musikala youtuben ikus daiteke:

↳ www.youtube.com/watch?v=gY__tN63sm4

Bidai bakarra eta hiru begirada

Nora filmarentzat, hiru afixa eginak izan dira eta azkenean, bakarra atxikia izan da. Klasean, hiru talde osa itzazue eta talde bakoitzak afixa bat aukera dezala.

Deskriba ezazue ;
elementuen konposizioa eta kokapena afixan, koloreak, formak... eta proposa ezazue hipotesi bat filmaren generoari eta kontatuko duen istorioari buruz. Ondotik, talde bakoitzak bere lana ikaskideei **aurkeztu** du. Filma ikusi ondoren, **konparatu** talde bakoitzaren hipotesiak eta zehaztu gela osoarekin filmaren generoa, lekuak, giroa, pertsonaiak eta filmaren istorioa.



Soinu-giroa

①

Entsea zaitez oroitzera zer soinu mota entzuten diren filman: musika, harrabotsak (motorra, haizea, txorien txioak, urratsak, uraren plisti-plasta, negar zotinak), elkarrizketak...

②

Soinu bakoitzeko, erran ezazu filmeko ekintzetatik jalgitzen diren edo soinu-postprodukzioan gehituak izan diren.

③

«Diegesi» terminoa filmologiako hiztegian sartu zuen Étienne Souriau 1951n, «filmaren fikzioak kontatu historiari, mundu ustezkoari edo aitzinetikako ustezkoari dagokion eta ulergarri den oro» izendatzeko. Beste gisan errateko, diegetikoa dena istorioak – eleberri batek, film batek...– sorturiko munduari dagokio. Azalpen horren ondotik, defini itzazu honako hitz hauek eta eman ezazu adibide gisa filmetik hartu soinu bat:

- soinu diegetikoa / musika diegetikoa
- soinu estradiegetikoa / musika estradiegetikoa
- eremuz kanpoko soinua
 - off soinuak

④

Soinu diegetiko eta estradiegetikoek eragin berberak dituzte film batean?

Jarduerak:

Bi planoren azterketa konparatiboa

- ① Lehen jarduera: koka itzazu bi planoak kontakizunean. Plano bakoitzeko, bila ezazu planoaren eskala eta filmatze-angelua. Aipa itzazu planoan nagusi diren lerroak.

Pour cela, vous pouvez vous aider du tableau suivant:

Planoen eskala	Filmatze-angeluak	Lerro motak
• Xehetasun planoak	• pikatua	• bertikala
• Lehen planoak	• kontrapikatua	• horizontala
• Plan ertain laburra	• zeharkakoa	• zeharkakoa
• Plan ertaina		
• Plan amerikarra		
• Plan osoa		
• Plano orokorra		
• Plano oso orokorra		

- ② Bi konposizioak deskribatu ondoan, zer iduri zaizu ulertzen dela bi fotogrametatik?

- ③ Azal itzazu bi planoen arteko desberdintasunak, antzekotasunak edo bilakaerak.



ZINEMAREN HIZTEGITXOA



Hiztegi ttipiak bildumatik hartua.
Hendaia, Biarritz, Baionako hiriak – EHE – EEP
Marrazkiak: Laure Gomez

Zinemaren hiztegitxo

Petit lexique du cinéma



● Zinema sailak

Catégories cinématographiques

Egokitapena: Adaptation
Animazioa: Animation
Biografia: Biographie
Dokumentala: Documentaire
Fikzioa: Fiction
Filma: Film
Sortzaile filma: Film d'auteur
Ordenagailuzko irudia: Image de synthèse
Bertsio berria: Remake

● Film mota

Genre de films

Kronika soziala : Chronique sociale
Komedia : Comédie
Komedia erromantikoa: Comédie romantique
Drama: Drame
Fantastikoa: Fantastique
Beldurrezko filma: Film d'horreur
Historia filma: Film historique
Polizia-filma: Film policier
Zientzia fikzioa: Science-fiction

● Iraupena

Durée

Film laburra: Court métrage
Film luzea: Long métrage
Film ertaina: Moyen métrage



● Lanbideak

Métiers

Kameraria: Cameraman
Banatzailea: Distributeur :
Zinema-jabe / Zinema-gela zuzendaria: Exploitant
Ekoizlea: Producteur
Film egilea / Zinegilea: Réalisateur

● Filmaren inguruan

Autour du film

Aitzin estreinaldia: Avant-première
Trailer / Aurrerakina: Bande annonce
Zinemako sailkapena: Box office
Zentsura: Censure
Zinemazalea: Cinéphile
Klixea: Cliché
Kritika: Critique
Atzera begirakoa: Rétrospective
Kitzikiragarkia: Teaser
Estreinaldia: Première



● Soinua

Le son

Jatorrizko soinu-banda: Bande originale
Soinu-banda: Bande-son
Soinu efektuak: Bruitage
Zinema mutua: Cinéma muet
Musikagilea: Compositeur
Elkarrizketak: Dialogues
Bikoizketa: Doublage
Soinu-teknikaria: Ingénieur du son
Azpitituluak: Sous-titres
Jatorrizko bertsioa: Version originale
Off-eko boza: Voix-off

● Zinema filmatu

Filmer le cinéma

Hartualdi angelua:
Angle de prise de vue
Irudi gelditzea: Arrêt sur image
Enkoadratzea: Cadrage
Kontraeremua: Contrechamp
Kontrapikatua: Contre-plongée
Efektu bereziak: Effets spéciaux
Itzaltzea: Fondu
Lehen plano handia: Gros plan
Eremuz kanpoa: Hors champ
Panoramikoa: Panoramique
Plano zabala: Plan large
Sekuentzia plana: Plan séquence
Pikatu / Goitik beherako hartzea: Plongée
Kamera geldoa: Ralenti
Zooma: Zoom



● Urratsak

Les étapes

Muntaketa: Montage
Postprodukzioa: Postproduction
Filmaketak: Prises de vues
Promozioa: Promotion
Leku bilaketa: Repérages
Gidoia: Scénario
Script / Film idazkia: Script
Storyboard / Irudi-gidoia: Storyboard
Sinopsia: Synopsis
Filmatzea: Tournage



● Aktoreak

Distribution

Agentea: Agent
Karrera: Carrière
Arrisku-eszena: Cascade
Aktoreak: Casting
Hegalak: Coulissses
Ordezkoa: Doublure
Figurantea: Figurant
Heroia: Héros
Aldagelak: Loges
Pertsonaia: Personnage
Filmaketa platoa: Plateau
Kontrol-gela: Régie
Rol nagusi / Paper nagusia: Rôle principal
Izarra: Star

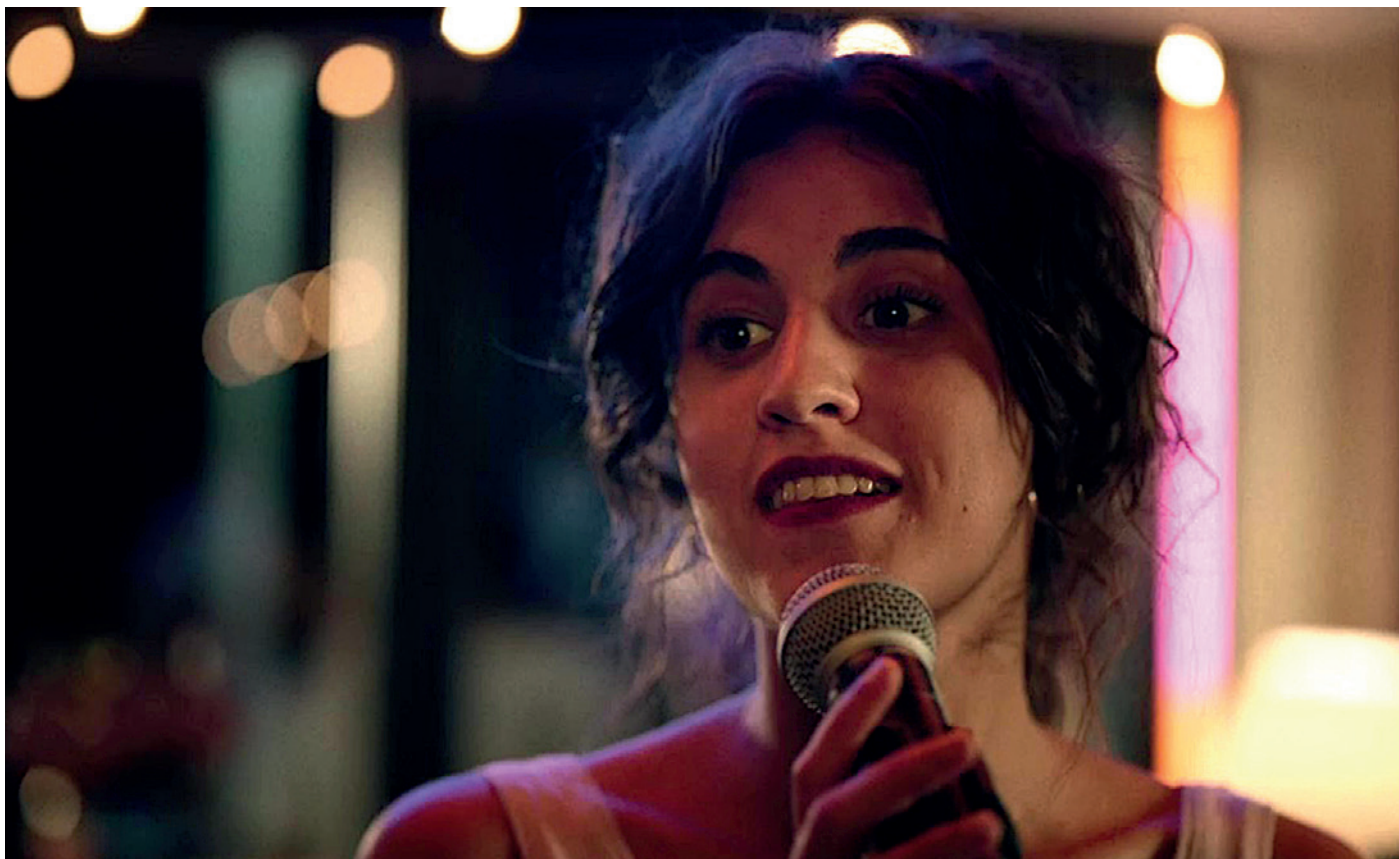


● Zineman

Au cinéma

Arte eta entsegua: Art et essai
Pantaila: Ecran
Azken eszena: Final
Kredituak: Générique
Sarrera: Introduction
Gela anitzeko zinema: Multiplexe
Emanaldia: Projection
Zinema gela: Salle de cinéma
Eszena: Scène
Ikuslea: Spectateur
Txartela: Ticket
Krispeta-artoa: Popcorn





● **Nora kantua**

Nora abestiaren bideoklipa ikus dezakezue.
Bete itzazue hutsuneak falta diren hitzekin.

↳ www.youtube.com/watch?v=gY...tN63sm4

Izaro Andres

Inoiz kontatuko badute nire

Zenbat hondar aletan kabituko da nire

.....?

Inoiz badute eman dudan guztia

Zenbat eman dudan kanpora?

Zenbat dudan barrura?

Jakin nahi nuke zer duen

itsasoak barrutik

Ilargi guztiak agertu arte zurekin

egin

Biluzik ispiluari txiki bat egin

Zer ikusten dudan kanpotik?

Zer ikusten dudan barrutik?

Ez dezatela esan maite ez nintzenik

Ez dezatela esan maite ez nintzenik

Ez dezatela esan maite ez nintzenik

Ez dezatela esan maite ez nintzenik

Ez dezatela esan maite ez nintzenik

Ez dezatela esan maite ez nintzenik

Ez dezatela esan maite ez nintzenik

Ez dezatela esan maite ez nintzenik

Inoiz kontatuko nire istoria

Zenbat aletan kabituko zait

nire memoria?

Inoiz kontutako badizut izan naizen guztia

Jakingo al dut zein den egia?

Jakingo al dut kontatzen zein den egia?